

VILNIAUS | UNIVERSITY OF
KOLEGIJA | APPLIED SCIENCES

Lietuvos
mokslo
taryba

09.3.3.-LMT-K-712-22-0319

**Turizmo vadybos ir svetingumo
sektoriaus studentų profesinio
tapatumo raiška ir sąsajos su
profesiniais ateities ketinimais
Covid-19 sąlygomis**

Tyrimo vykdytoja
Anastasija Žonych

TYRIMO AKTUALUMAS

- Turizmas yra vienas iš ekonomikos sektorių, pasižymintis dinamiškiausiu vystymusi ir laikomas efektyviu pajamų šaltiniu (Lungu, 2017);
- XXI a. pasaulio ekonominė ir socialinė problema – COVID-19 pandemija (Nagaj, Žuromskaitė & Xydis, 2021). 2020 m. sausio 30 d. Pasaulio sveikatos organizacija (PSO) dėl COVID-19 ligos plitimo paskelbė pasaulinę ekstremalią situaciją. Reaguodamos į tai, dauguma šalių uždarė savo sienas lankytojams ir turistams. Turizmas yra vienas iš sektorių, kurį labiausiai paveikė judėjimo ir kelionių apribojimai bei draudimai, apimantys vidaus ir tarptautinį turizmą (Nagaj, Žuromskaitė & Xydis, 2021);
- Turizmo sektorius visiškai nebuvo pasirengęs tokiam iššūkiui kaip COVID-19 (Gallego & Font, 2020). Todėl COVID-19 pandemija atskleidė silpniausią turizmo sektoriaus pusę (Nagaj, Žuromskaitė & Xydis, 2021).

Atsižvelgiant į susiklosčiusią situaciją ir įvertinant turizmo ir svetingumo sektoriams kilusius ir kylančius iššūkius, manytina, kad tai gali neigiamai paveikti turizmo ir svetingumo skirtingų pakopų studentų nuomonę apie būsimą specialybę ir kardinaliai pakeisti jų profesinės karjeros viziją.

Todėl svarbu tirti būsimų turizmo ir svetingumo sektoriaus specialistų profesinį tapatumą, kurio identifikavimas leistų prognozuoti turizmo ir svetingumo sektoriaus specialybių paklausą, numatyti minėtų studijų programų kaitos tendencijas.

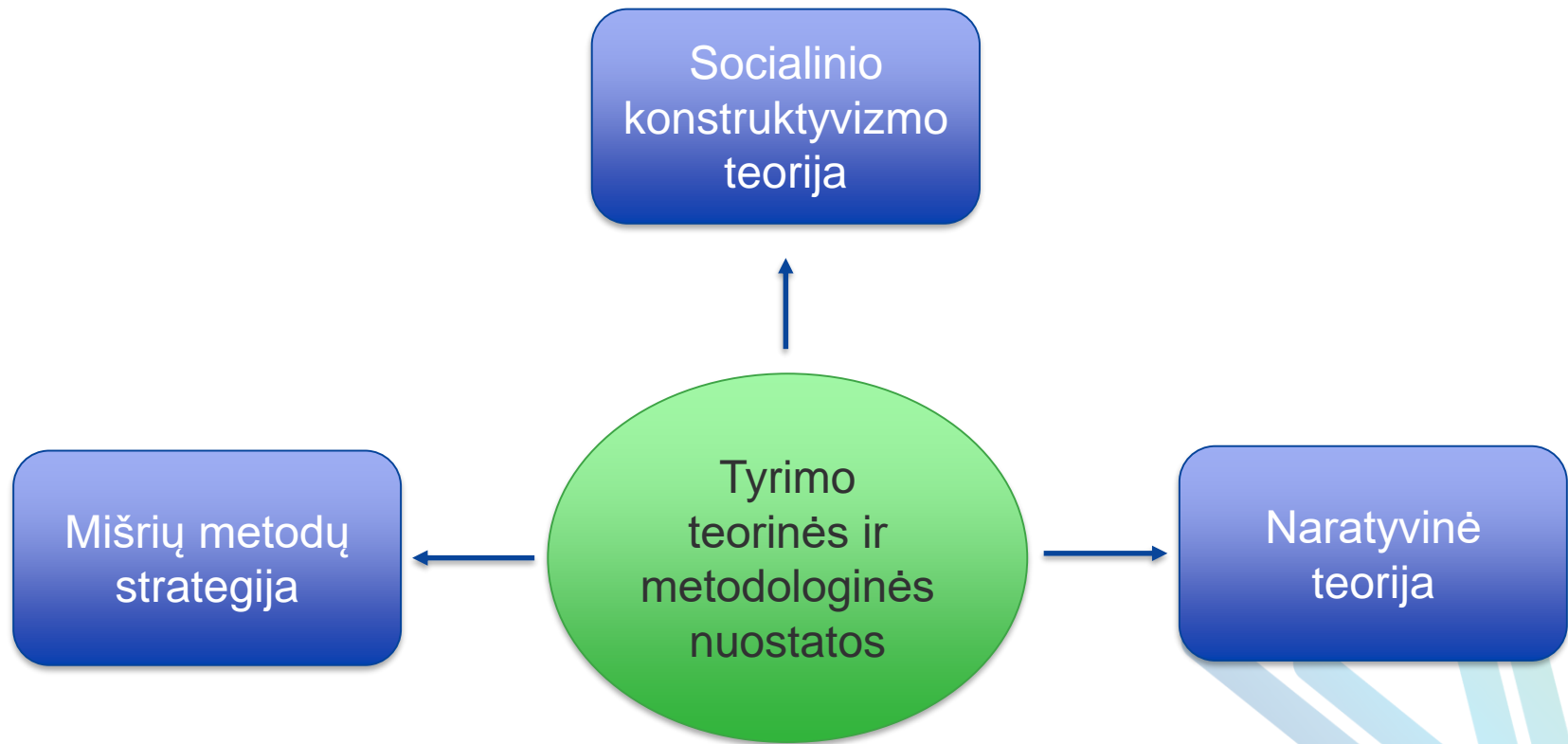
Tyrimo tikslas – ištirti turizmo vadybos ir svetingumo sektoriaus studijas pasirinkusių skirtingų pakopų studentų profesinio tapatumo raišką ir sąsajas su profesiniais ateities ketinimais.

Tyrimo objektas: turizmo vadybos ir svetingumo sektoriaus bakalauro, magistrantūros ir doktorantūros studentai.

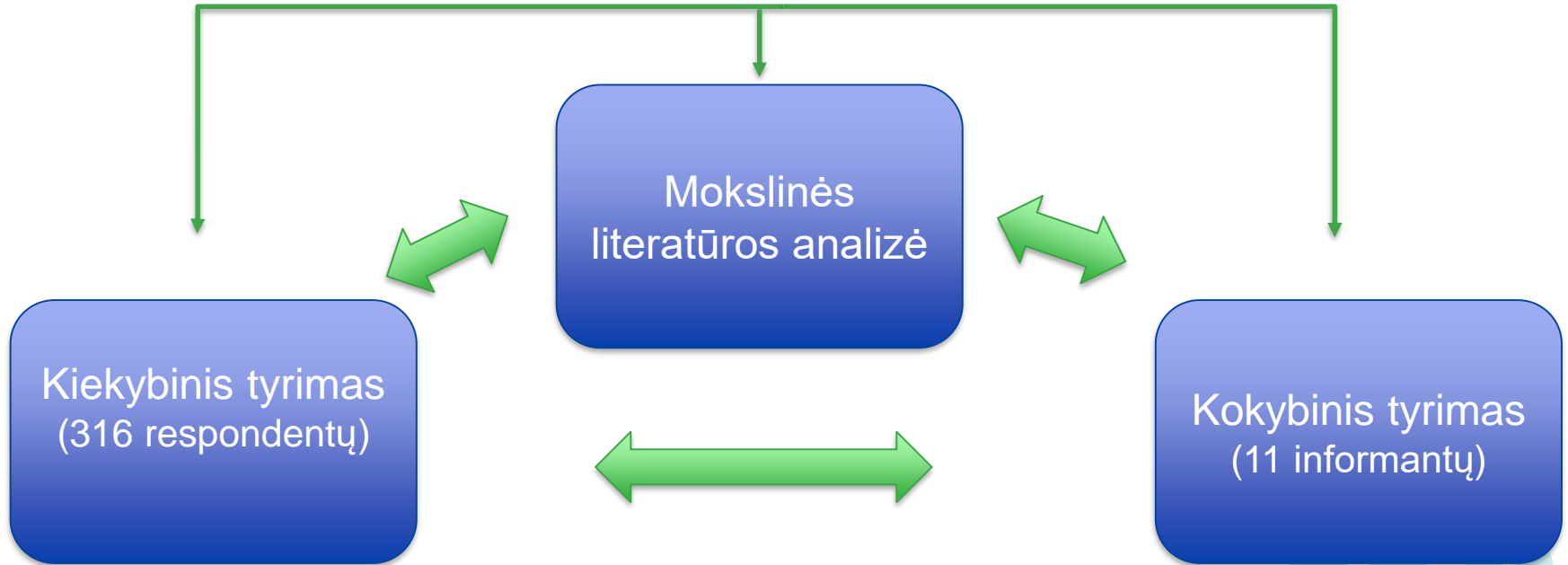

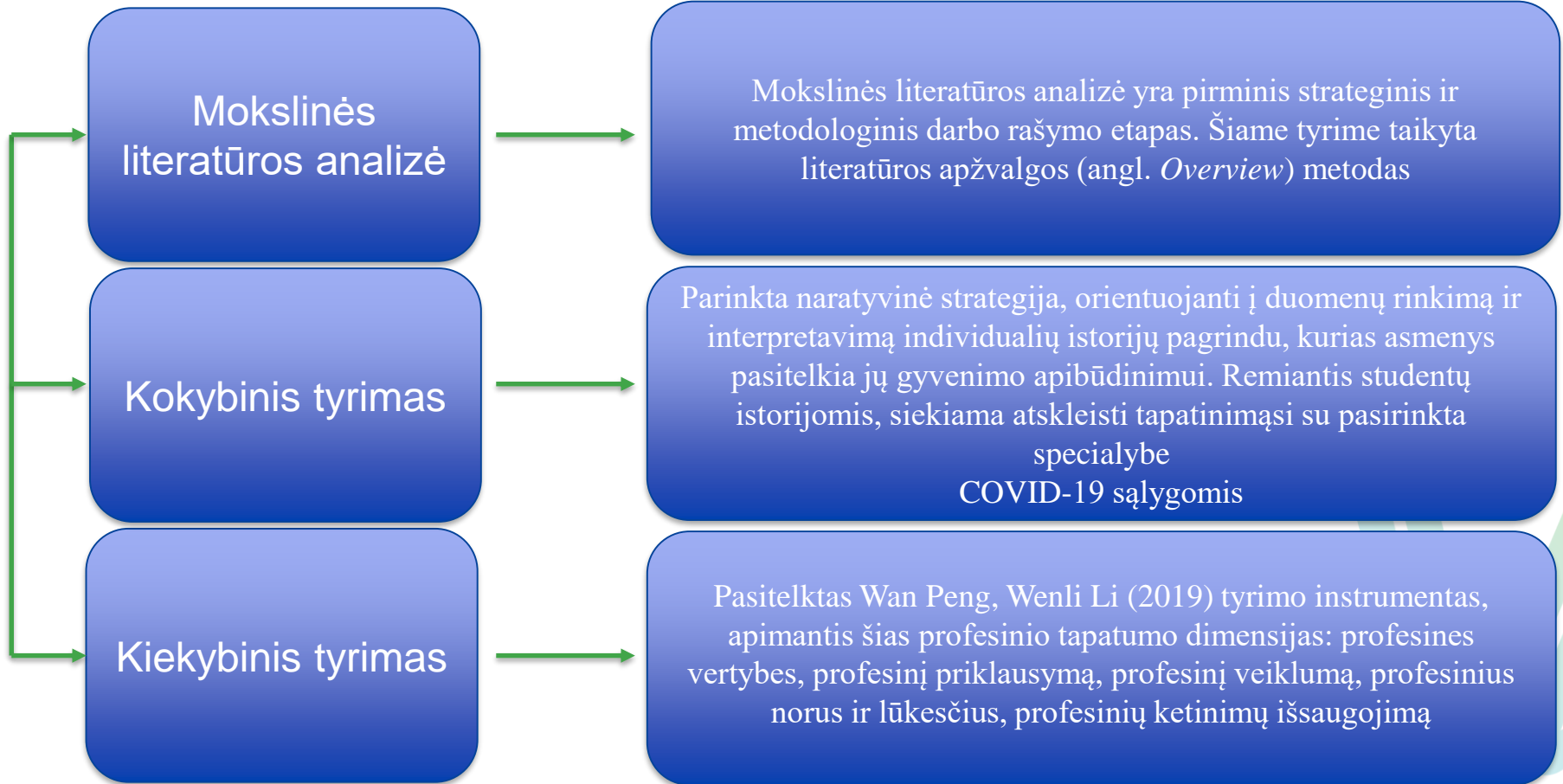
Tyrimo uždaviniai:

- Išanalizuoti mokslinę literatūrą ir atliktus mokslinius tyrimus, susijusius su nagrinėjama tema;
- Išsiaiškinti turizmo vadybos ir svetingumo sektoriaus studentų profesinio tapatumo raišką;
- Nustatyti turizmo vadybos ir svetingumo sektoriaus studijas pasirinkusių studentų profesinio tapatumo raišką bei sąsajas su profesiniais ateities ketinimais ir, remiantis skirtingų studijų pakopų studentų duomenimis, atlikti lyginamąją analizę;
- Išanalizuoti globalių pandemijų daromą įtaką skirtingų pakopų studentų tapatumo formavimuisi.

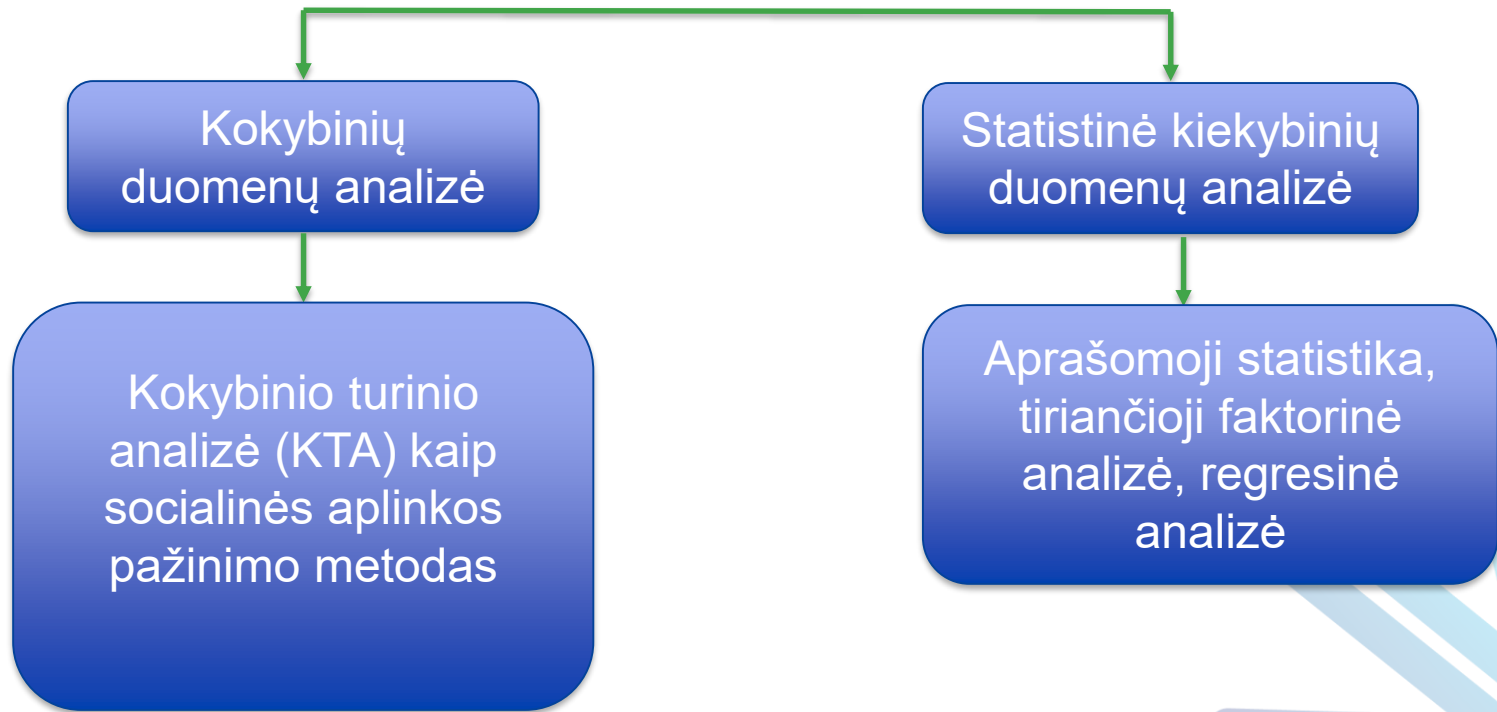

TYRIMO METODOLOGIJA

TYRIMO DUOMENŲ ANALIZĖS METODAI

PROFESINIO IDENTITETO KOMPONENTAI

- **Pasaulio požiūriu pagrįstas komponentas** (angl. *world outlook based component*) - idėjos apie profesines vertybes, asmenybės skatina šias vertybes įgyvendinti savo veikloje;
- **Pažinimu pagrįstas komponentas** (angl. *cognition based component*) - žinių teikimo profesinio tobulėjimo procesas ir saviugda;
- **Veikla pagrįstas komponentas** (angl. *activity based component*) – kompetencijos, leidžiančios atlikti profesines funkcijas užtikrinant profesinį mobilumą.

(Gertsog, Danilova, Korneev, Savchenkov ir Uvarina, 2017)

PROFESINIO IDENTITETO LYGMENYS

Kognityvinis lygmuo: objektyvios ypatybės (turizmo/svetingumo sektorių pažinimas), subjektyvios ypatybės (prasmės turizmo/svetingumo sektoriuose išvelgimas)

Emocinis lygmuo: išgyvenimai, siejami su turizmo/svetingumo sektoriais

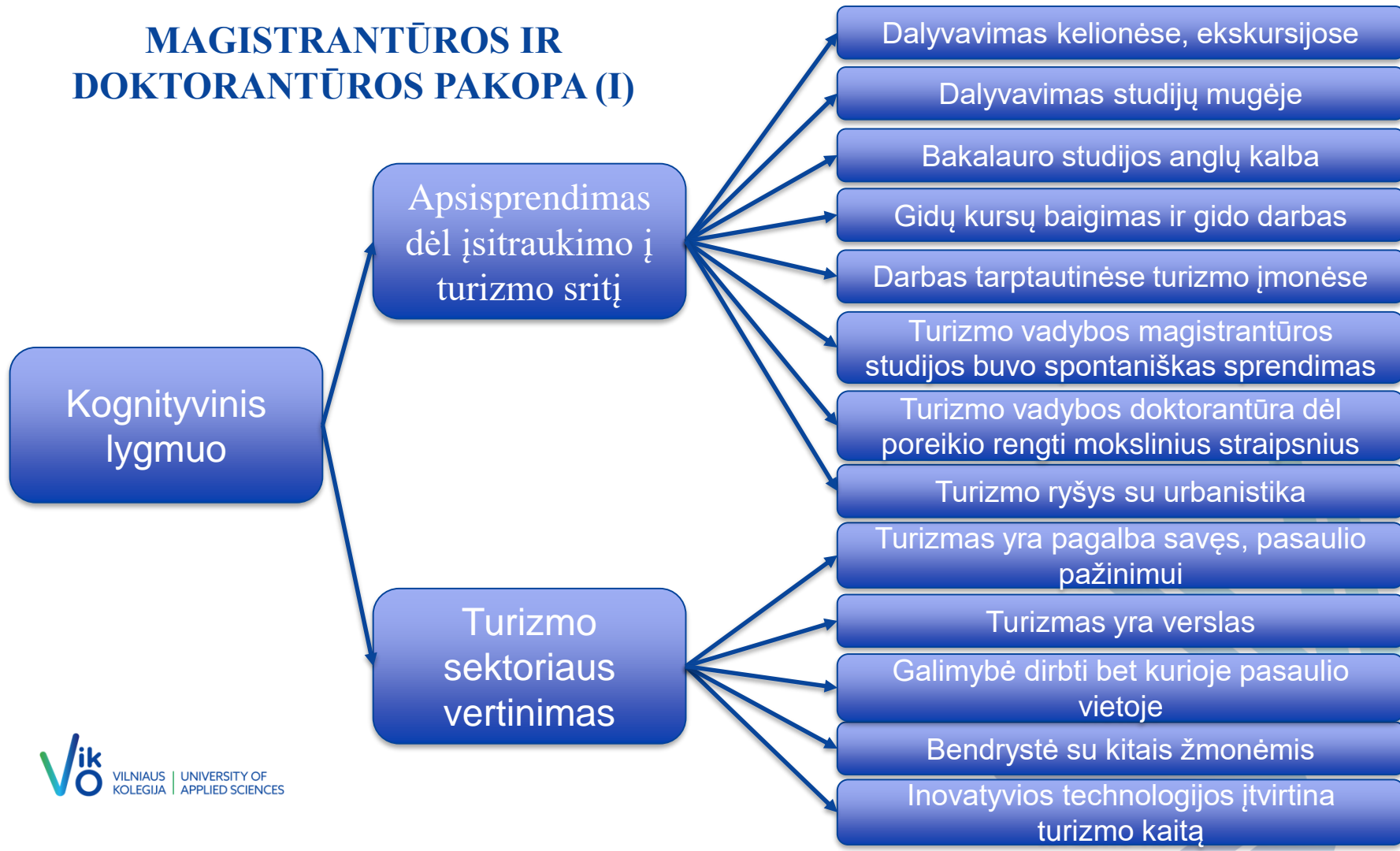

Elgesio lygmuo: įgyta patirtis turizmo/svetingumo sektoriuose, savo vaidmens projektavimas dabartyje ir ateityje, siejant su turizmo/svetingumo sektoriais

BAKALAURO PAKOPA

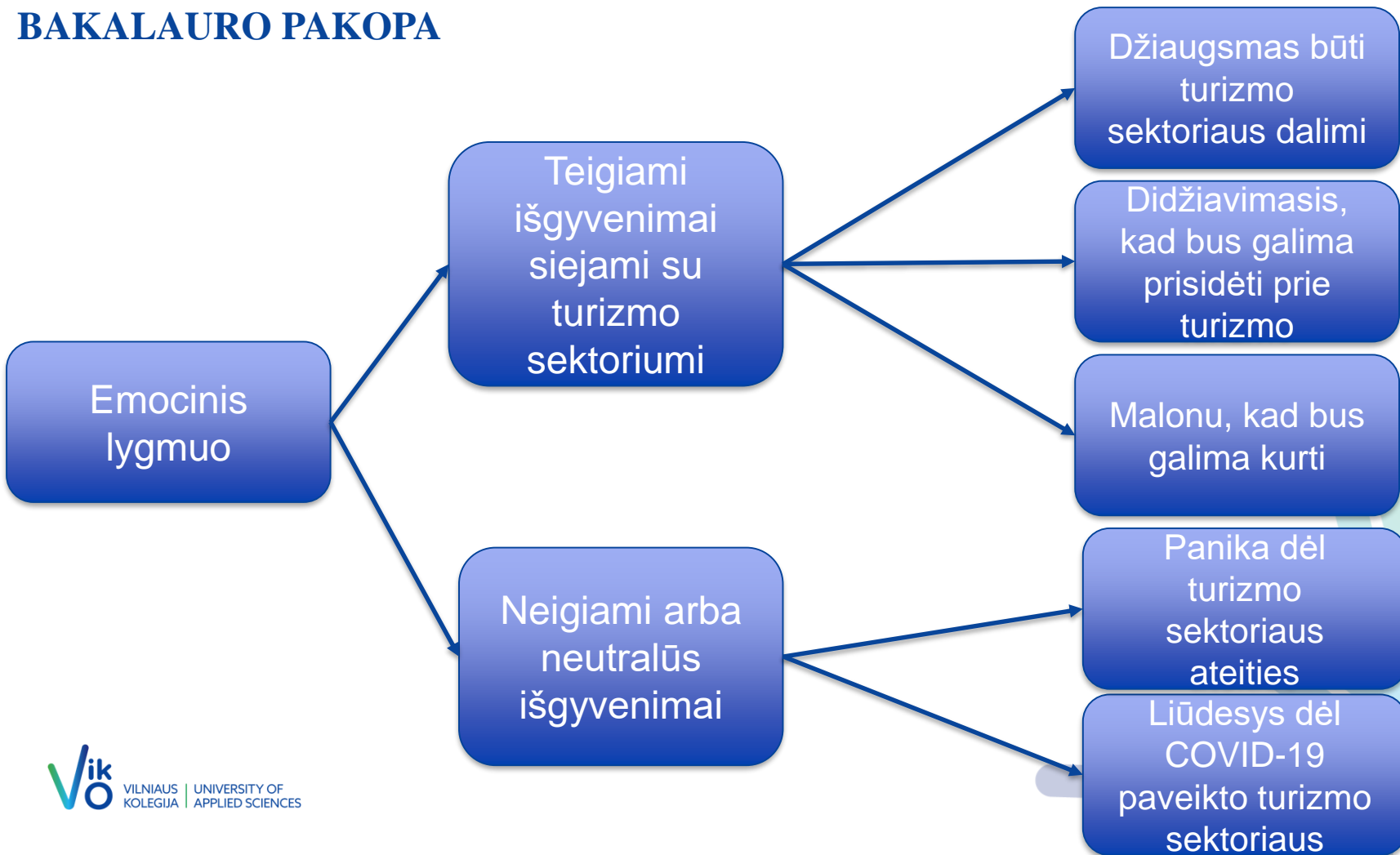

MAGISTRANTŪROS IR DOKTORANTŪROS PAKOPA (I)

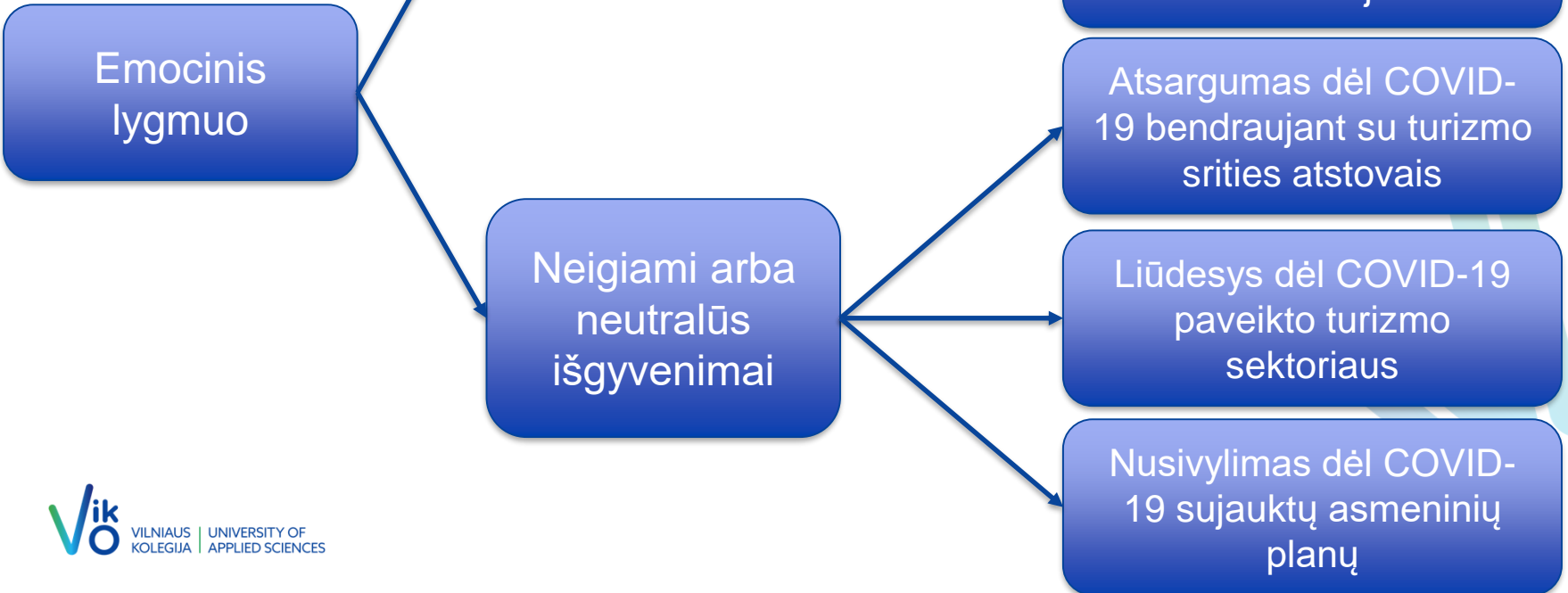

MAGISTRANTŪROS IR DOKTORANTŪROS PAKOPA (II)

MAGISTRANTŪROS IR DOKTORANTŪROS PAKOPA

BAKALAURO PAKOPA

Konatyvinis
lygmuo

Anksčiau įgyta
patirtis turizmo
sektoriuje

Nuolatinė savanorystė turizmo srityje

Darbas restorane

Dabartinė
veikla turizmo
srityje

Dirbama ne turizmo sektoriuje

Organizuojamos konferencijos

Norėtų padėti atsigauti turizmo sektoriui
po pandemijos

Individualios
Ateities
projektavimas
turizmo sektoriuje

Norėtų dirbti Lietuvos turizmo sektoriuje,
o vėliau užsienyje

Norėtų įkurti savo gido paslaugų įmonę

Planuoja atidaryti savo viešbutį

Planuoja kurti keliones

Abejojama dėl
įsitraukimo į
turizmo veiklą
ateityje

Planuojama dirbti užsienyje ir nebūtinai
turizmo sektoriuje

Abejojama dėl veiklos siejimo su turizmu

MAGISTRANTŪROS IR DOKTORANTŪROS PAKOPA (I)

Konatyvinis
lygmuo

```
graph LR; A[Konatyvinis lygmuo] --> B[Anksčiau įgyta patirtis turizmo sektoriuje]; A --> C[Dabartinė veikla turizmo srityje]; B --> D[Gido veikla]; B --> E[Savanorystė ne turizmo sektoriuje]; B --> F[Savanorystė turizmo sektoriuje]; B --> G[Praktikos metu dalyvavimas turizmo sektoriaus veiklose]; C --> H[Rekomendacijų turizmo sektoriui rengimas]; C --> I[Gido darbas]; C --> J[Šiuo metu nedirba];
```

Anksčiau įgyta
patirtis turizmo
sektoriuje

Gido veikla

Savanorystė ne turizmo sektoriuje

Savanorystė turizmo sektoriuje

Praktikos metu dalyvavimas turizmo
sektoriaus veiklose

Dabartinė
veikla turizmo
srityje

Rekomendacijų turizmo sektoriui
rengimas

Gido darbas

Šiuo metu nedirba

MAGISTRANTŪROS IR DOKTORANTŪROS PAKOPA (II)

Konatyvinis
lygmuo

Individualios
Ateities
projektavimas
turizmo
sektoriuje

Pasibaigus COVID-19 pandemijai
planuojama grįžti prie gido darbo

Noras dirbti turizmo sektoriaus
administracijoje

Noras studijuoti urbanistikos
magistrantūroje

Neatmetama veikla ir kitoje srityje

Noras pasirinkti visuomeninę veiklą, bet
ne turizmą

Noras prisidėti prie turizmo sektoriaus
atsigavimo

Noras dirbti keltų įmonėje

Ryšis tarp faktorių ir prognozuojamojo kintamojo „Baigęs(usi) studijas, aš ilgą laiką noriu dirbti turizmo/svetingumo sektoriuje“

Modelis	Standartizuoti koeficientai	T	P reikšmė
Profesinės vertybės	.287	7.965	.000
Profesinis priklausymas	.132	12.585	.000
Profesinio elgesio polinkis	.191	10.441	.000
Profesinė valia ir lūkesčiai	.117	10.383	.000

Ryšis tarp faktorių ir prognozuojamojo kintamojo „Investavus jėgas ir laiko sąnaudas praktikos metu, manau, kad būtų apmaudu nedirbti turizmo/svetingumo sektoriuje baigus studijas“

Modelis	Standartizuoti koeficientai	T	P reikšmė
Profesinės vertybės	.189	10.732	.000
Profesinis priklausymas	.126	14.059	.000
Profesinio elgesio polinkis	.158	12.623	.000
Profesinė valia ir lūkesčiai	0.35	12.031	.000

Ryšis tarp faktorių ir prognozuojamojo kintamojo „Baigęs(usi) studijas), aš dirbsiu ne turizmo/svetingumo sektoriuje“

Model	Standartizuoti koeficientai	T	P reikšmė
Profesinės vertybės	.263	7.510	.000
Profesinis priklausymas	.203	12.142	.000
Profesinio elgesio polinkis	.110	9.119	.000
Profesinė valia ir lūkesčiai	.129	9.420	.000

APIBENDRINIMAS

- Atlikta mokslinės literatūros analizė atskleidė, kad profesinį tapatumą sudaro pažinimu, vertybėmis bei individualia elgsena grįsti komponentai;
- Kokybinio tyrimo duomenys parodė, kad studentų apsisprendimas dėl turizmo ir svetingumo studijų vyrauja tarp spontaniškumo ir dalyvavimo savanorystės veiklose, kurios taip pat pažadina norą rinktis minėtas studijų programas;
- Atskleidžiant studentų, kaip turizmo atstovų, savęs suvokimą, tyrimo duomenys nerodo, kad COVID-19 pandemija paveikė jų norą prisidėti prie turizmo/svetingumo sektoriaus veiklų, nors emociniame lygmenyje fiksuojami tiek teigiami, tiek neigiami išgyvenimai įsitraukimo į minėtus sektorius atžvilgiu;

- Nagrinėjant studentų konatyvinį (elgesio) lygmenį, išryškėjo, kad dalis tyrimo dalyvių turi savanorystės arba gido darbo patirties turizmo/svetingumo sektoriuose. Vis dėlto tyrinėjant studentų įsitraukimą į turizmo/svetingumo sektorių ateityje, išryškėjo dvi kryptys: dalis studentų planuotų ir norėtų dirbti turizmo/svetingumo sektoriuose, tačiau svarbu, kad veiklos būtų susijusios su kūryba, saviraiška. Kita dalis studentų atskleidė, kad nors ir svarsto likti turizmo/svetingumo sektoriuose, tačiau jie pageidautų dirbti užsienio rinkoje;
- Atlikus regresinę kiekybinio tyrimo duomenų analizę, nustatyta dominuojanti tendencija, kad studentų norą dirbti ir išlikti turizmo/svetingumo sektoriuose jau baigus studijas labiausiai lemia profesinės vertybės arba profesinė elgsena. Tai rodo, kad studentų profesinį tapatumą labiausiai formuoja ne žinios, o emocinis-vertybinis ir elgesio lygmenys.

ŠALTINIAI

- Gallego, I. & Font, X. (2020) Changes in air passenger demand as a result of the COVID-19 crisis: using Big Data to inform tourism policy. *Journal of Sustainable Tourism*, 1. <https://doi.org/10.1080/09669582.2020.1773476>
- Gertzog, G.A., Danilova, V.V., Korneev, D.N. Savchenkov, V.A., & Uvarina, N.V. (2017). Professional identity for successful adaptation of students – a participative approach. *RupkathaJournal on Interdisciplinary Studies in Humanities*, 9(1), 301-311. <https://dx.doi.org/10.21659/rupkatha.v9n1.30>
- Lungu, E. (2017). The Training of Professional Skills in Students from Tourism Domain. *Bulletin of the Transilvania University of Brasov, Series IX: Sciences of Human Kinetics*, 10(1), 89–94. Prieiga per EBSCOhost [http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=a9h&AN=123847186&site=ehost-live;](http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=a9h&AN=123847186&site=ehost-live)
- Nagaj, R., Žuromskaitė, B., & Xydis, G. (2021). Tourism in the Era of Covid-19 and Its Impact on the Environment. *Energies*, 14(7), 2000. <https://doi.org/10.3390/en14072000>
- Wan, P. & Wenli, L. (2019). The Relationship between Professional Identity and Retention Intention of Hotel Interns in China. *Journal of tourism and hospitality management*, 7. <https://doi.org/10.15640/jthm.v7n1a6>

VILNIAUS | UNIVERSITY OF
KOLEGIJA | APPLIED SCIENCES

Tyrimo vykdytoja:
Anastasija Žonych
anastasija.zonych@stud.viko.lt

Tyrimo mokslinė vadovė:
Doc. Dr. Agnė Juškevičienė
a.juskeviciene@vvf.viko.lt

www.viko.lt